

Vilén, L. – Atosuo, J. – Putus, T.
Turun yliopisto

Sisäilman merkitys hoitohenkilökunnan äänihäiriöiden esiintyvyydessä

Käheyden ensisijaisia riskitekijöitä ovat pitkittynyt äänenkäyttö sekä ympäristötekijät, kuten taustamelu tai sisäilman laatu. Sisäilman laatu käsiteenä on laaja, sisältäen mm. lämpötilan, kosteuden, erilaiset sisäilman epäpuhtaudet sekä ilmanvaihdon. Kaikki nämä osatekijät vaikuttavat erottamattomasti toisiinsa ja voivat aiheuttaa äänioireita joko yksin tai yhdessä.

Ääniongelmia koskeva tutkimus on keskittynyt pääasiassa tyypillisiin ammattipuhujiin, kuten muun muassa opettajiin. Myös sairaanhoitajille selkeä ja toimiva ääni on yksi tärkeimmistä työvälineistä; he käyttävät noin puolet työajastaan suoraan potilastyöhön, johon liittyy kiinteästi keskustelut potilaiden sekä heidän omaistensa kanssa. Voidaankin todeta, että terveydenhuollossa toimivalla äänellä on merkittävä rooli sekä hoitotyytyväisyyden että potilasturvallisuuden saavuttamisessa.

Tämän tutkimuksen tavoitteena oli selvittää käheyden esiintyvyys hoitohenkilökunnan keskuudessa yleensä sekä tarkemmin ammattiryhmittäin. Tarkoituksena oli tunnistaa ja löytää mahdolliset ympäristön riskitekijät heidän työympäristöistään. Sähköpostin välityksellä lähetettyyn terveyden ja hyvinvoinnin kyselyyn vastasi yhteensä 15 553 terveyden- ja sosiaalialan ammattilaista. Aineisto analysoitiin tilastollisin menetelmin.

Osallistujat olivat pääasiassa tupakoimattomia naisia. Vastaaajista 30 %:lla oli ollut käheyttä viikoittain tai useammin viimeisten 12 kuukauden aikana. Ammattiryhmittäin tarkasteltuna, vaihtelu eri ammattiryhmien välillä oli tilastollisesti merkitsevä; esiintyvyys oli alhaisin laboratoriohoitajilla ja korkein kättilöillä. Ammattiryhmien välillä ei ollut selittäviä eroja astman tai muiden hengitystieinfektioiden esiintyvyyden välillä. Tämän aineiston perusteella hoitoalalla käheyden esiintyminen liittyy sisäilman laadun ongelmiin, kuten mm. tunkkaisuuteen, kuivaan sisäilmaan, riittämättömään ilmanvaihtoon sekä koettuun homeen tai viemäriin hajuun.